

CARPATHIAN BUSINESS REVIEW

NEWSLETTER OF THE CARPATHIAN BORDER REGION ECONOMIC DEVELOPMENT ASSOCIATION

6th Edition

March, 1997

CBED COUNCIL MEETING

The first meeting of the Carpathian Border Region Economic Development Association in 1997 was held in Sátoraljaújhely on February 4. The Board listened to the chairman's report on the accomplishments in 1996

István Juhász, Chairman emphasized the importance of the computerized database that had been installed in the three CBED offices. The system is expanded and updated on the basis of the entrepreneurial inquiries and registrations.

The Council called the three international exhibitions and fairs successful along with the businessmen's meetings held last year. There were over 100 exhibitor companies at the "HEGYALJA FARMERS' DAYS" in Szerencs, Hungary. We had approximately 100 business representatives from Hungary, Slovakia, Ukraine and Romania at the businessmen's meeting on June 1. The business forum held during the "UZHGOROD EXPO '96" (June 21-26, Uzhgorod, Ukraine) was successful as well: 120 participants from the neighboring countries attended, including over 40 businessmen coming from the

Zemplén region in a private coach on June 22. There were 50 Ukrainian, 15 Hungarian and 5 Slovakian companies exhibiting their products and services. The "COPUS EXPO" on September 13-15, in Vel'ké Kapusany, east Slovakia was smaller in scope as an exhibition, however there were 5 Hungarian and 3 Ukrainian companies exhibiting in the show along with 20 Slovakian ones. The businessmen's meeting held on September 14 attracted more than hundred Slovakian, Hungarian, Czech, Polish and Ukrainian business persons. The Carpathian Border Region Economic Development Association had their own display booth at the events and provided an extended information service and business registration for partner mediation.

Great interest was shown in the "REFERENCE" TV show (a monthly informational and economic TV series) beginning in March. During 1996 we provided opportunities for 55 Hungarian, Slovakian and Ukrainian companies to showcase their products and services in the live studio program. We also invited a number of experts to participate in the program to share information about various business related issues: the new Law on Customs in Hungary, international legal aspects of entrepreneurial activity.

We informed the entrepreneurs about the joint program launched in Zemplén and Upper-Szabolcs areas for regional agro-development, as well as about the enterprise zones in general and that of the Zemplén region.

An important area within the work of the Association last year was to conduct a professional study on the development of interregional cross-border cooperation based on scholarly research. The strategic program for the development of the tri-border regional economic cooperation is based on a concept of the establishment of a European style enterprise zone system in the region. There was a 50 page summary extract from the original professional study of over 600 pages, translated into the languages of the participating countries.

The offices have forwarded them with the help of the CBED Council members and regional MPs to the appropriate district, county and ministry officials in all three countries.

Several copies of the summary, translated into English, were sent to various international organizations and institutions including the European Union.

CONTINUED ON PAGE 2

ESTABLISHMENT OF ENTERPRISE ZONES IN THE TRI-BORDER AREA

There are civil and local governmental initiatives in Hungary beginning in 1991-92 in the tri-border area with Slovakia and Ukraine for gaining the status of "special economic zone" for Záhony and Zemplén areas through governmental subsidies.

The national government then ensured support for these local initiatives at the Cabinet meetings in Nyíregyháza and Miskolc, as well as in the government decrees targeting the county recovery programs. However, the Záhony Zone program received preference due to the unused trans-ship capacity of MÁV (State Rail Trust) in the area. Those efforts are backed by the present government as well, following the program for establishment of logistics centers.

The Carpathian Border Region Economic Development Association targeted the attainment of special status in the tri-border region as a high priority.

The professional study on the "Development of the Tri-border Regional Economic Cooperation - Establishment of Enterprise Zones", completed in 1995-96, dealt with the three areas' efforts to achieve the special status. The study recommended reaching the goal of special economic zone in order to strengthen the regions ability to attract capital. The Law no. 21/1996 on the Regional Development in Hungary states that the Government is entitled to create special economic zones in

order to facilitate the regional development objectives. Following this law the Government issued the Decree no. 189/1996 (December 17, 1996) on the regulations of the creation and operation of enterprise zones. According to the decree the Government is entitled to designate zones based on the recommendation of the minister of environment and regional development, along with the minister of industry, commerce and tourism and the minister of finance.

Following the publication of the government decree, the next government decree no. 195/1996 (issued on December 19, 1996) designated the Enterprise Zone in Záhony and its Area. The geographical scope of this zone embraces 50 settlements in the regions of Záhony-Dombrád-Vásárosnamény-Beregsurány.

As to the developmental focus of the enterprise zone, high priority is given to the utilization of the advantages of the international and cross-border economic cooperation in the area.

The special status is given to the zone for a period of 10 years and the projects implemented within the zone obtain various subsidies either in the form of reduced corporate tax liability or high-speed depreciation in the event the projects have centers or premises in the zone.

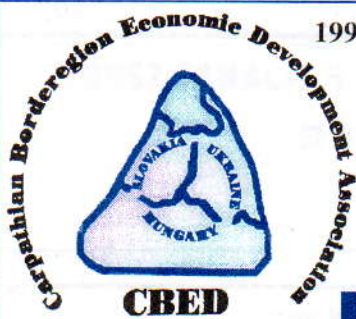
The Recommendation for Designation of the Zemplén Enterprise Zone was finalized in January 1997 within the framework of the Economic Development Program for Enterprise Zone in fall of 1996.

The suggested location for the enterprise zone includes the administrative circle of settlements around Sárospatak and Sátoraljaújhely. 52 settlements are situated here in the region on the 118.918 ha land area, with a population of 74.560. Following the regulation relative to the enterprise zones, the development strategy has been incorporated in the recommendation of designation. The suggestion addresses the expected impact of the zone on social, economic, environmental and regional issues, as well as its relationship to the country regional development concept and the county level regional development program.

The Recommendation for Designation of Enterprise Zone was sent to the Ministry of Environment and Regional Development at the end of January, 1997, signed by the representatives of the two local authority associations and the managing director of Zemplén RVA. (Regional Enterprise Agency)

In the meantime work continued on the elaboration of the economic development program of the enterprise zone. We had negotiations with the assigned specialists from the respective ministries, and the Economic Development Program of the Zemplén Enterprise Zone will be completed by the end of March. This program will serve as a basis for further developmental work (eg. industrial parks).

László Dankó, Dr.
Associate Professor
Miskolc University, Hungary

GAZDASÁGI SZEMLE

A KÁRPÁTOK HATÁRMENTI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZÖVETSÉG HÍRLEVELE

A KHGSZ TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

1997. február 4-én Sátoraljaújhelyben tartotta ez évi első ülését a Kárpátok Határmenti Gazdaságfejlesztési Szövetség Tanácsa. A testület először beszámolót hallgatott meg az 1996-ban elért eredményekről.

Juhász István, elnök kiemelte a számítógépes vállalkozói adatbázis telepítését mindhárom irodában, amelynek bővítése, aktualizálása folyamatosan történik a partnerkereső cégek, vállalkozók bejelentkezése alapján.

Sikeresnek értékelté

a testület a tavaly megrendezett három nemzetközi kiállítást és a hozzájuk kapcsolódó üzletember-találkozókat.

Szerencsen 1996 május 31-június 2 között több mint száz kiállító cég jelent meg a **HEGYALJAI GAZDANAPOK**-on és mintegy száz magyar, szlovák, ukrán, és romániai vállalkozó vett részt a nemzetközi üzletember-találkozón június 1-jén. Hasonlóan népes volt (120 fő) a június 21-26 között rendezett **UZHGOROD EXPO**-hoz kapcsolódó vállalkozói találkozó Ungváron június 22-én, ahová Zemplén térségből különbusszal szervezték meg a több, mint 40 magyar üzletember kiutazását. A kiállításon 5 szlovák és 15 magyar cég mutatkozott be 50 ukrán vállalat mellett.

Szeptember 13-15 között a Nagykaposon rendezett **COPUS EXPO**-n 5 magyar és 3 ukrán cég képviseltette magát a méreteiben szerényebb kiállításon. A szeptember 14-én rendezett nemzetközi üzletember-találkozón viszont több, mint 100 szlovák, magyar, cseh, ukrán és lengyel vállalkozó vett részt.

Mindhárom rendezvényen bemutatkozott a Kárpátok Határmenti Gazdaságfejlesztési Szövetség, amely információs és partnerkeresési szolgáltatást nyújtott az érdeklődőknek.

Nagy érdeklődés kísérte

az 1996 márciusában kísérleti jelleggel, majd áprilistól rendszeresen jelentkező "Referencia" televíziós műsort, melynek 8 adásában 55 kárpátaljai, kelet-szlovákiai és magyarországi vállalkozás mutat-

kozott be a képernyőn. A műsorba meghívott szakértők betekintést adtak a magyarországi vámtörvény rendelkezéseibe, a nemzetközi vállalkozói jogi kérdésekbe éppúgy, mint a Zemplénben és Felső-Szabolcsban elindított térségi agrárfejlesztési program tevékenységébe és a vállalkozói övezetek, azon belül a tervezett Zempléni Vállalkozói Övezet megvalósításának terveibe.

Az 1996-os év kiemelt feladata volt

annak a szakértői háttér-tanulmánynak a kidolgozása, amely a hármashatármenti gazdasági együttműködés tudományos alapú vizsgálatára építve fogalmazta meg a regionális gazdaságfejlesztés konkrét irányait.

A hármashatármenti gazdasági együttműködés fejlesztési stratégiája egy európa-konform vállalkozó övezeti struktúra kialakítására épül a térségben. A több mint 600 oldalas tanulmányból mintegy 50 oldalas összefoglaló készült, amelyet a résztvevő országok nyelvére lefordítva a KHGSZ irodák a tanácsadók, térségi országgyűlési képviselők segítségével eljuttattak minden illetékes járási, megyei és minisztériumi tisztviselőhöz mindhárom országban.

Az angol nyelven elkészített anyagot nemzetközi szervezetekhez és az Európai Unióhoz is eljuttattuk. Az így megalapozott lobbitervezés eredményeként, valamint a törvényi keretek adta lehetőségeket kihasználva Magyarországon értük el a legnagyobb előre lépést: az illetékes minisztériumok napirenden tartják a szlovák-magyar határszakaszon kezdeményezett dobra-dámóci határátkelőhely megnyitásának ügyét, melyről a végleges magyar döntés 1997 márciusában várható.

A Zempléni Vállalkozói Övezet kialakítására tett javaslatok kidolgozása megkezdődött az év végén.

A három alapító szervezet képviselőiben az ülésen részt vett Juhász István, elnök (Zempléni Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány), Dupka György (Gazdaságirányítási Társaság) és Fuksz Sándor (Nagykaposi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány), akik a már tavaly decemberben körvonalazott éves programtervezethez illeszkedő regionális munkatervet dolgoztak ki az 1997-es évre.

Szlovák és ukrán oldalon

nagy hangsúlyt fektetnek a régióban a vállalkozó- és szakember-képzésre, ennek megfelelően többnapos szemináriumok, képzési programok szerepelnek a kidolgozott munkatervekben.

Szlovákiában szakmai konferenciát készítenek elő a hitelszövetkezetekről, amely az országban eddig újak számító konstrukció, amely segítheti a vállalkozások bővítését.

A kárpátaljai térség önkormányzati vezetőinek, induló és már működő vállalkozásainak igényeit kívánja kielégíteni az Ungvári Vállalkozói Központ "vállalkozói klub" rendezvényeivel, melyeket nemcsak Ungváron, hanem a térség más településein is megszerveznek.

A magyarországi kapcsolódó programok között szerepelnek a sátoraljaújhelyi Vállalkozók Háza erre a célra kialakított udvarán rendezendő árubemutatók és vásárok. A Zempléni Vállalkozói Övezet programjának kidolgozása mellett a térségi befektetések ösztönzésére az év során elkészül a Zempléni Régió PR és Marketing Programja, egyeztetve a határmenti térségekkel.

(Folytatás a 3. oldalon)

CÍMSZAVAKBAN**MAGYARORSZÁG:**

Vállalkozói Övezet kialakítása a hármashatár mentén

UKRAJNA:

Együttgondolkodás 97

SZLOVÁKIA:

Bemutatkozik a tóketerebesi járás

A KHGSZ TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

(folytatás az 1. oldalról)

A Szövetség programjaiba bekapcsolódik Királyhelmece térsége is, ahol információs irodát működtet a szervezet 1997 február 1-től.

Természetesen megrendezésre kerülnek a HEGYALJAI GAZDANAPOK, EXPO UZHGOROD és COPUS EXPO nemzetközi kiállítások és vásárok, valamint több üzletember-találkozót is szervezünk a térségben a vállalkozói kapcsolatok kialakításának elősegítésére. Továbbra is közösen szerkesztjük a "Referencia" televízió műsort, amelyet terveink szerint tovább sugárzásra átvessz majd az Ungvári Televízió és a Kassai TV is.

Az 1997-es munkaterv elfogadása mellett kiemelten kezelte a Tanács a Szövetség tagságának építését, amelyet mindhárom országban eltérő módon, de azonos célkitűzés megvalósítása érdekében folytatnak.

Megszólítunk minden olyan térségi önkormányzatot, önkormányzati, települési társulást, civil szervezeteket, kamarákat és cégeket, amelyek azonosulnak a Szövetség programjával és hajlandók azt erejükhez mérten anyagilag vagy természetbeni hozzájárulással támogatni.

A Tanács meggyőződése, hogy a széles támogatottságon nyugvó együttműködés, amelyet a Szövetség programja megfogalmaz, eredményes lesz, és megteremti a hármashatármenti térség gazdasági növekedésének feltételeit.

*Juhász István,
elnök*

Hármashatármenti Televíziós Ajánló-műsor

A Zemplén TV és Kárpátok Határmenti Gazdaságfejlesztési Szövetség közös televíziós ajánló-műsora, a "REFERENCIA" 1997. évben a következő időpontokban jelentkezik:

március 4., április 8., május 6., június 3., július 1., szeptember 2., október 7., november 4., december 2.

Az általában minden hónap első keddjén jelentkező műsor 19 órától kezdődően látható a Zemplén TV adásában.

Tárgyalások folynak a határon túli közvetítés megszervezéséről a kassai illetve az ungvári televízióval.

Vállalkozási övezetek kialakítása a hármashatár mentén

Magyarországon, a szlovák-ukrán-magyar hármashatár vidékén a rendszerváltástól kezdődően 1991- 92-ben indultak meg olyan helyi civil és önkormányzati kezdeményezések, melyek a záhonyi, illetve a zempléni térségnek állami kedvezmények útján különleges gazdasági övezeti státust kívántak biztosítani.

A helyi kezdeményezéseket az akkori kormány a Nylregyházán, illetve Miskolcon rendezett kihelyezett kormányüléseken, s az ezt követő megyei felzárkóztatást előirányzó kormányhatározatokban támogatásáról biztosította. A Záhonyi Övezet programot a MÁV kihasználatlan átrakó kapacitásai miatt jobban preferálták. Így az ottani törekvések - kapcsolódva a logisztikai központok kialakítási programjához - a jelenlegi kormánytól is komoly támogatást élveznek.

A Kárpátok Határmenti Gazdaságfejlesztési Szövetség megalakulásától kezdődően kiemelt célként kezeli a hármashatármenti térségben különleges övezeti status elérését.

Az 1995-96 -ban készült Hármashatármenti Gazdasági Együttműködés Fejlesztése, Vállalkozási Övezet Kialakítása című fejlesztési tanulmány is beszámol a három országrész ilyen irányú törekvéseiről s a külső tőkebevonás erősítésére javasolja is a különleges gazdasági övezet besorolás elérését. Magyarországon az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről kimondja, hogy a kormány a területfejlesztési célok érdekében vállalkozási övezeteket hozhat létre.

Ezen törvényi felhatalmazás alapján 1996. december 17 -én jelent meg a 189/1996. Korm. rendelet a vállalkozási övezetek létrehozásának és működésének szabályairól.

A rendelet értelmében az övezeteket a Környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter javaslatára - az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi, valamint a pénzügyminiszterrel együtt - a kormány jelöli ki.

A kormányrendelet megjelenése után a 195/1996 (XII. 19.) Korm. rendelet intézkedik a Záhony és Térsége Vállal-

kozási Övezet kijelöléséről.

A Záhonyi Vállalkozási Övezet területe 50 településre terjed ki Záhony-Dombrád-Vásárosnamény-Beregsurány térségében.

A vállalkozási övezet fejlesztési céljait illetően első helyen áll a nemzetközi és határmenti gazdasági együttműködésben nyíló gazdasági előnyök kiaknázása.

Az övezetet 10 éves időtartamra jelölték ki s területén az itt megvalósított beruházások társasági adókedvezményre, vagy gyorsított amortizáció elszámolásra jogosítják a székhellyel, vagy telephellyel rendelkező vállalkozásokat a társasági adótörvény szerint. Zemplénben az 1996. őszén indult vállalkozási övezeti gazdaságfejlesztési program kimunkálása keretében idén januárban készült el az övezeti kijelölési javaslat.

A Zempléni Vállalkozási Övezet kijelölését a térség sárospataki és sátoraljaújhelyi statisztikai vonzáskörzeteire kértük meg. A kijelölt területen 52 település van, területe: 118.918 ha, lakosságának száma: 74.560 fő.

A kijelölési javaslatban a vonatkozó előírások szerint megfogalmaztuk az övezeti fejlesztési stratégia irányelveit, az övezet várható társadalmi gazdasági, környezeti és térségi hatásait és összhangját az országos területfejlesztési koncepcióval, illetve a megyei területfejlesztési programmal.

A kijelölési javaslatot a két érintett önkormányzati társulás képviselője, valamint a ZRVA ügyvezetője aláírásával január végén küldtük meg a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak.

Időközben tovább folytattuk az övezet gazdaságfejlesztési programjának készítését, melynek keretében egyeztetéseket folytatunk az illetékes minisztériumok kijelölt munkatársaival, s március végére végleges formában rendelkezésre fog állni a Zempléni Vállalkozási Övezet gazdaságfejlesztési programja.

Ezen program alapot teremt a további fejlesztési munkák (mint például ipari park) megkezdéséhez.

**Dr. Dankó László
egyetemi docens**